

Bruksela, 10 września 2025 r.
(OR. en)

12389/25

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2025/0084 (COD)

CODEC 1189
COH 166
SOC 589
ENER 422
ENV 792
CADREFIN 159
PE 52

NOTA INFORMACYJNA

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Do:	Komitet Stałych Przedstawicieli / Rada
Dotyczy:	Wniosek dotyczący rozporządzenia PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY zmieniającego rozporządzenie (UE) 2021/1058 i (UE) 2021/1056 w odniesieniu do środków szczególnych mających na celu sprostanie strategicznym wyzwaniom w kontekście przeglądu śródkresowego. – Wynik pierwszego czytania w Parlamencie Europejskim (Strasburg, 8–11 września 2025 r.)

I. WPROWADZENIE

Zgodnie z postanowieniami art. 294 TFUE oraz Wspólną deklaracją w sprawie praktycznych zasad dotyczących stosowania procedury współdecyzji¹ Rada, Parlament Europejski i Komisja kilkakrotnie kontaktowały się ze sobą w sposób nieformalny, by wypracować porozumienie w sprawie tego aktu w pierwszym czytaniu.

7 maja 2025 r. Parlament Europejski zatwierdził na posiedzeniu plenarnym wniosek Komisji Rozwoju Regionalnego (REGI), by zastosować art. 170 (tryb pilny).

¹ Dz.U. C 145 z 30.6.2007, s. 5.

W związku z tym przewodniczący Komisji Rozwoju Regionalnego (REGI) Dragoş BENEA (S&D, RO) przedstawił w imieniu tej komisji kompromisową zmianę (poprawki nr 77 i 78) do wyżej wymienionego wniosku dotyczącego rozporządzenia, w odniesieniu do którego przygotował wcześniej projekt sprawozdania. Zmianę tę uzgodniono podczas nieformalnych kontaktów, o których mowa powyżej. Ponadto grupa Lewica przedstawiła dwie poprawki (nr 79 i 80), grupa Zieloni/WSE – siedem poprawek (nr 81 oraz 83–88), a grupa Renew Europe – trzy poprawki (nr 82 oraz 89–90).

II. GŁOSOWANIE

Podczas głosowania, które odbyło się na sesji plenarnej 10 września 2025 r., przyjęto kompromisową zmianę (poprawki nr 77–78) do wyżej wymienionego wniosku dotyczącego rozporządzenia. Nie przyjęto żadnych innych poprawek. Zmieniony w ten sposób wniosek Komisji jest równoznaczny ze stanowiskiem Parlamentu w pierwszym czytaniu, które zawarte jest w rezolucji ustawodawczej przedstawionej w załączniku do niniejszej noty².

Stanowisko Parlamentu odzwierciedla wcześniejsze uzgodnienia między instytucjami. Rada powinna zatem być w stanie zatwierdzić stanowisko Parlamentu.

Akt zostanie wówczas przyjęty w brzmieniu odpowiadającym stanowisku Parlamentu.

² Wersja stanowiska Parlamentu zawarta w rezolucji ustawodawczej zawiera oznaczenia zmian wprowadzonych poprawkami do wniosku Komisji. Tekst dodany do wniosku Komisji oznaczono ***pogrubieniem i kursywą***. Symbol „■” wskazuje tekst usunięty.

P10_TA(2025)0177

Zmiana w Europejskim Funduszu Rozwoju Regionalnego, Funduszu Spójności i Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji w odniesieniu do środków szczególnych mających na celu sprostanie strategicznym wyzwaniom w kontekście przeglądu śródkresowego

Rezolucja ustawodawcza Parlamentu Europejskiego z dnia 10 września 2025 r. w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenia (UE) 2021/1058 i (UE) 2021/1056 w odniesieniu do środków szczególnych mających na celu sprostanie strategicznym wyzwaniom w kontekście przeglądu śródkresowego (COM(2025)0123 – C10-0063/2025 – 2025/0084(COD))

(Zwykła procedura ustawodawcza: pierwsze czytanie)

Parlament Europejski,

- uwzględniając wniosek Komisji przedstawiony Parlamentowi Europejskiemu i Radzie (COM(2025)0123),
- uwzględniając art. 294 ust. 2 i art. 175, 177, 178 i 322 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, zgodnie z którymi wniosek został przedstawiony Parlamentowi przez Komisję (C10-0063/2025),
- uwzględniając art. 294 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
- uwzględniając ocenę budżetową przedstawioną przez Komisję Budżetową,
- uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego z dnia 29 kwietnia 2025 r.¹,
- uwzględniając wstępne porozumienie zatwierdzone przez komisję przedmiotowo właściwą na podstawie art. 75 ust. 4 Regulaminu oraz przekazane pismem z dnia 23 lipca 2025 r. zobowiązanie przedstawiciela Rady do zatwierdzenia stanowiska Parlamentu, zgodnie z art. 294 ust. 4 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
- uwzględniając opinię Komitetu Regionów z dnia 15 maja 2025 r.²,– uwzględniając art. 60 i art. 58 Regulaminu,
- uwzględniając opinię przedstawioną przez Komisję Bezpieczeństwa i Obrony,
- uwzględniając pisma Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Klimatu

¹ Dz.U. C, C/2025/3197, 2.7.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/3197/oj>.

² Dz.U. C, C/2025/3474, 16.7.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/3474/oj>.

- i Bezpieczeństwa Żywności oraz Komisji Transportu i Turystyki,
- uwzględniając sprawozdanie Komisji Rozwoju Regionalnego (A10-0129/2025),
1. przyjmuje poniższe stanowisko w pierwszym czytaniu;
 2. przyjmuje do wiadomości oświadczenie Komisji załączone do niniejszej rezolucji, które zostanie opublikowane w serii C Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej;
 3. zwraca się do Komisji o ponowne przekazanie mu sprawy, jeśli zastąpi ona pierwotny wniosek, wprowadzi w nim istotne zmiany lub planuje ich wprowadzenie;
 4. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania stanowiska Parlamentu Radzie i Komisji oraz parlamentom narodowym.

Stanowisko Parlamentu Europejskiego przyjęte w pierwszym czytaniu w dniu 10 września 2025 r. w celu przyjęcia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2025/... w sprawie zmiany rozporządzeń (UE) 2021/1058 i (UE) 2021/1056 w odniesieniu do środków szczególnych mających na celu sprostanie strategicznym wyzwaniom w kontekście przeglądu śródkresowego

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 175, 177, 178 i 322,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego¹,

uwzględniając opinię Komitetu Regionów²,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą³,

¹ Dz.U. C, C/2025/3197, 2.7.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/3197/oj>.

² Dz.U. C, C/2025/3474, 16.7.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/3474/oj>.

³ Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 10 września 2025 r.

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W ostatnich latach dynamika geopolityczna charakteryzowała się głęboką niepewnością, wymagającą przeprowadzenia gruntownej ponownej oceny autonomii strategicznej i ***odporności Unii oraz ochrony zasad demokracji i praworządności***, a także wyzwaniami wynikającymi z transformacji ekologicznej, społecznej i technologicznej. Te równoczesne transformacje wskazują na pilną potrzebę zlikwidowania luki innowacyjnej, przyspieszenia działań na rzecz dekarbonizacji, w celu wzmocnienia konkurencyjności gospodarczej oraz zmniejszenia zależności zewnętrznych poprzez dywersyfikację łańcuchów dostaw, zwiększenie skali wewnętrznej produkcji zielonej energii oraz inwestowanie w sektory krytyczne.
- (2) Polityka spójności, jako główny instrument inwestycyjny Unii w wieloletnich ramach finansowych, ■ pobudza ukierunkowane inwestycje, które przyczyniają się do zwiększania spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej, ***jak określono w art. 3 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE) i art. 174 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE)***, a jednocześnie stanowią odpowiedź na pojawiające się wyzwania. ***Ponadto przegląd śródkresowy opiera się na zasadach partnerstwa i wielopoziomowego zarządzania, dzięki czemu zapewnia skuteczną, regionalną i ukierunkowaną na obywateli realizację polityki spójności. W związku z tym realokacje w przeglądzie śródkresowym powinny być zgodne z europejskim kodeksem postępowania w zakresie partnerstwa⁴.***

⁴ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 240/2014 z dnia 7 stycznia 2014 r. w sprawie europejskiego kodeksu postępowania w zakresie partnerstwa w ramach europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych (Dz.U. L 74 z 14.3.2014, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2014/240/oj).

- (3) Przepisy regulujące programy polityki spójności przewidują w 2025 r. przegląd śródkresowy, który stanowi wyjątkową okazję do przekierowania w odpowiednim terminie programów na nowe wyzwania i możliwości, przyspieszenia wdrażania oraz zwiększenia skuteczności tych programów w reagowaniu zarówno na stare, jak i nowe priorytety Unii, ***bez uszczerbku dla innych aktów prawnych Unii czy następnych wieloletnich ram finansowych.***
- (4) ***W świetle znaczenia horyzontalnych warunków podstawowych mających zastosowanie do wszystkich celów szczegółowych i kryteriów niezbędnych do oceny ich spełnienia, w rozumieniu art. 15 ust. 1 akapit drugi, i załącznika III do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060⁵ dla skutecznego i wydajnego wykorzystania ogólnego wsparcia unijnego z tych funduszy Unii oraz ze względu na potrzebę zapewnienia rzeczywistej skuteczności tych funduszy Unii, kwoty przekraczające kwotę elastyczności, o której mowa w art. 86 ust. 1 akapit drugi tego rozporządzenia, odpowiadające celom szczegółowym, które Komisja oceniła negatywnie na podstawie tych horyzontalnych warunków podstawowych, nie powinny stanowić przedmiotu zmiany programu lub przesunięcia na podstawie nowych priorytetów i elastyczności przewidzianych w przepisach zmieniających zawartych w niniejszym rozporządzeniu.***

⁵ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej (Dz.U. L 231 z 30.6.2021, s. 159, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj>).

Powyższy środek proporcjonalny stanowi niezbędną zachętę do tego, aby prawo i praktyka państwa członkowskiego pozostały zgodne z horyzontalnymi warunkami podstawowymi, a wydatki pokrywane z funduszy Unii spełniały cele Unii. Ponieważ rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2020/2092⁶ ma zastosowanie horyzontalne, ten sam wymóg powinien mieć zastosowanie do kwot odpowiadających zobowiązaniom zawieszonym na mocy środków przyjętych na podstawie tego rozporządzenia. Kwoty w ramach kwoty elastyczności, o której mowa w art. 86 ust. 1 akapit drugi rozporządzenia (UE) 2021/1060, odpowiadające celom szczegółowym, które Komisja oceniła negatywnie na podstawie horyzontalnych warunków podstawowych, mogą być przedmiotem zmiany programu lub przesunięcia na podstawie nowych priorytetów, pod warunkiem że nowe priorytety są zgodne z celami realizowanymi przez horyzontalne warunki podstawowe.

⁶ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2020/2092 z dnia 16 grudnia 2020 r. w sprawie ogólnego systemu warunkowości służącego ochronie budżetu Unii (Dz.U. L 433 I z 22.12.2020, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2092/oj>).

- (5) W komunikacie z 29 stycznia 2025 r. zatytułowanym „Kompas konkurencyjności dla UE” oraz w komunikacie z 26 lutego 2025 r. zatytułowanym „Pakt dla czystego przemysłu – wspólny plan działania na rzecz konkurencyjności i dekarbonizacji” oraz towarzyszącym mu Planie Działania na rzecz przystępnej cenowo energii Komisja przedstawiła konkretną mapę drogową Europy do odzyskania konkurencyjności i zapewnienia trwałego dobrobytu. Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR) i Fundusz Spójności ustanowione rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1058⁷ już wspierają inwestycje na rzecz celów klimatycznych określonych w rozporządzeniu (UE) 2021/1060. Państwa członkowskie powinny jednak zwiększyć starania, aby dekarbonizacja była siłą napędową wzrostu europejskiego przemysłu i dobrobytu obywateli Europy, m.in. poprzez zwiększenie wsparcia czystych technologii i przejścia na czystą energię, inwestowanie w projekty infrastruktury energetycznej, które mogą zapewnić prawdziwą unię energetyczną, a także wspieranie dekarbonizacji procesów produkcyjnych i produktów.

⁷ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1058 z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności (Dz.U. L 231 z 30.6.2021, s. 60, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1058/oj>).

- (6) W świetle bezprecedensowej niestabilności geopolitycznej i potrzeby zapewnienia przez Unię własnej obronności **i gotowości cywilnej** należy niezwłocznie uruchomić środki finansowe w ramach polityki spójności, aby bezpośrednio wspierać inwestycje w zdolności obronne **i bezpieczeństwo cywilne**. Konieczne jest zatem stworzenie nowych celów szczegółowych dotyczących wsparcia z EFRR i Funduszu Spójności w celu finansowania zdolności przemysłowych w sektorze obronnym oraz umożliwienia inwestycji w odporną infrastrukturę obronną lub infrastrukturę podwójnego zastosowania, **w tym** z myślą o wspieraniu mobilności wojskowej **i zwiększeniu gotowości cywilnej do reagowania na konflikt i agresję, z uwzględnieniem aspektów cyberbezpieczeństwa i cywilnego, które nie zawsze są związane z mobilnością**, zgodnie z zakresem tych funduszy **i zasadą „nie czynić poważnych szkód”, we współpracy z organami regionalnymi i lokalnymi. Ponadto w ramach strategii rozwoju terytorialnego i lokalnego powinna istnieć możliwość wspierania gotowości cywilnej**. Zdolności przemysłowe służące wspieraniu zdolności obronnych powinny odnosić się do rozwoju technologicznego i wytwarzania produktów związanych z obronnością i innych produktów do celów obronnych w rozumieniu rozporządzenia Rady (UE) 2025/1106⁸, w szczególności produktów, o których mowa w art. 1 tego rozporządzenia.

⁸ Rozporządzenie Rady (UE) 2025/1106 z dnia 27 maja 2025 r. ustanawiające Instrument na rzecz Zwiększenia Bezpieczeństwa Europy („instrument SAFE”) poprzez Wzmocnienie Europejskiego Przemysłu Obronnego (Dz.U. L, 2025/1106, 28.5.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2025/1106/oj>).

Zachęca się państwa członkowskie do korzystania z przewidzianej w obecnych przepisach możliwości dobrowolnego przenoszenia zasobów przydzielonych im w ramach zarządzania dzielonego do programów objętych zarządzaniem bezpośrednim, w ramach których realizowane są cele dotyczące obronności i bezpieczeństwa. W tym kontekście przesunięcia do puli środków na mobilność wojskową instrumentu „Łącząc Europę” zapewniłyby skoordynowane działania w linii korytarzy mobilności wojskowej, o których mowa we Wspólnej Białej Księdze w sprawie obronności europejskiej – Gotowość 2030 Wysokiej Przedstawicielki do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa i Komisji z 19 marca 2025 r. *Przy wspieraniu inwestycji w tym obszarze państwa członkowskie, w stosownych przypadkach, powinny brać pod uwagę kryteria kwalifikowalności określone w art. 9 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/697⁹, zasady kwalifikowalności określone w art. 16 rozporządzenia Rady (UE) 2025/1106 lub odpowiednie postanowienia europejskich programów w dziedzinie przemysłu obronnego. Inwestycje w infrastrukturę podwójnego zastosowania i zdolności w zakresie technologii podwójnego zastosowania należy traktować priorytetowo.*

⁹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/697 z dnia 29 kwietnia 2021 r. ustanawiające Europejski Fundusz Obronny i uchylające rozporządzenie (UE) 2018/1092 (Dz.U. L 170 z 12.5.2021, s. 149, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/697/oj>).

- (7) *Szczególną uwagę i wyjątkowe wsparcie należy zwrócić na wschodnie regiony przygraniczne Unii sąsiadujące z Rosją, Białorusią i Ukrainą ze względu na stojące przed nimi szczególne wyzwania związane z bezpieczeństwem i ich znaczenie geopolityczne. Regiony te są szczególnie narażone na zagrożenia zewnętrzne, w tym ataki hybrydowe. Wzmocnienie lokalnych zdolności obronnych i odporności społeczeństw w tych regionach ma zasadnicze znaczenie nie tylko dla powstrzymania potencjalnej agresji i dla ochrony bezpieczeństwa europejskiego, ale również dla wspierania rozwoju regionalnego, promowania spójności społecznej, tworzenia miejsc pracy i poprawy warunków życia.*
- (8) *W ramach przydzielania i wdrażaniu zasobów polityki spójności skierowanych na cele związane z obronnością, państwa członkowskie powinny traktować priorytetowo projekty promujące zatrudnienie, rozwój umiejętności i dywersyfikację przemysłową na poziomie regionalnym. Szczególny nacisk należy położyć na wspieranie małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) i klastrów regionalnych działających w obszarach technologii podwójnego zastosowania, cyberbezpieczeństwa i sztucznej inteligencji, aby zagwarantować, że takie inwestycje służą interesom strategicznym Unii i celowi spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej.*

- (9) *Inwestycje w modernizację sieci transportowych, mające na celu spełnienie wymogów wojskowych, przynoszą również znaczące korzyści w zakresie mobilności cywilnej, łączności gospodarczej i zdolności reagowania kryzysowego wewnątrz Unii. Inwestycje te ulepszają infrastrukturę transgraniczną, ograniczają występowanie wąskich gardeł, poprawiają gotowość oraz przyczyniają się do odporności regionów i krytycznych łańcuchów dostaw. Ponadto węzły transportowe umożliwiające szybkie użycie służb ratunkowych i dystrybucję niezbędnych dostaw w znacznym stopniu przyczyniają się do zachowania ciągłości podstawowych funkcji i bezpieczeństwa narodowego.*
- (10) Ponadto, aby szybko zapewnić płynność w celu zaspokojenia najpilniejszych potrzeb w zakresie inwestycji w zwiększone zdolności obronne *i infrastrukturę, w szczególności poprzez priorytetowe traktowanie zdolności w zakresie technologii podwójnego zastosowania i infrastruktury podwójnego zastosowania oraz gotowości cywilnej*, należy zaoferować dodatkowe możliwości finansowania. W szczególności konieczne jest zapewnienie dodatkowych jednorazowych płatności zaliczkowych w wysokości **20 %** kwot zaprogramowanych w ramach *odrębnych* priorytetów h ■ w ramach odpowiednich celów polityki w EFRR i Funduszu Spójności oraz możliwości zastosowania *wyższej* stopy dofinansowania unijnego ■ .

- (11) EFRR i Fundusz Spójności, w ramach zakresu wsparcia każdego z nich, mogą już wspierać inwestycje przyczyniające się do realizacji celów Platformy na rzecz Technologii Strategicznych dla Europy (STEP), ustanowionej na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/795¹⁰, której zadaniem jest wzmocnienie wiodącej pozycji technologicznej Europy. W celu zaoferowania dalszych zachęt do inwestycji wspieranych z EFRR i Funduszu Spójności w tych kluczowych obszarach należy znieść ograniczenie dotyczące ogólnego wkładu EFRR i Funduszu Spójności w realizację tych priorytetów oraz wydłużyć możliwość otrzymywania przez państwa członkowskie wyższych płatności zaliczkowych na związane z tym zmiany programów. ***Priorytety wspierające inwestycje przyczyniające się do osiągnięcia celów STEP we wniosku o zmianę programu przedłożonego Komisji do dnia 31 marca 2025 r. mają otrzymać wyjątkowe jednorazowe płatności zaliczkowe na warunkach obowiązujących w momencie przedłożenia tego wniosku***. Ponadto możliwości finansowania inwestycji produkcyjnych przyczyniających się do realizacji celów STEP w przedsiębiorstwach innych niż MŚP powinny mieć zastosowanie do ***wszystkich państw członkowskich i regionów o PKB per capita poniżej średniej EU-27, skupiając się jednak nadal na MŚP***.

¹⁰ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/795 z dnia 29 lutego 2024 r. w sprawie ustanowienia Platformy na rzecz Technologii Strategicznych dla Europy (STEP) oraz zmiany dyrektywy 2003/87/WE oraz rozporządzeń (UE) 2021/1058, (UE) 2021/1056, (UE) 2021/1057, (UE) nr 1303/2013, (UE) nr 223/2014, (UE) 2021/1060, (UE) 2021/523, (UE) 2021/695, (UE) 2021/697 i (UE) 2021/241 (Dz.U. L, 2024/795, 29.2.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/795/oj>).

Takie inwestycje powinny być również możliwe w regionach, w których ułatwiają dostosowanie przemysłu związane z transformacją cyfrową, w tym zdolności cyfrowe w zakresie chmury obliczeniowej, sztucznej inteligencji i obliczeń superkomputerowych, oraz dekarbonizację i obieg zamknięty procesów produkcyjnych i produktów, takich jak przemysł motoryzacyjny lub energochłonne sektory przemysłu. Co więcej, , możliwość – finansowania inwestycji produkcyjnych przyczyniających się do realizacji celów STEP w przedsiębiorstwach innych niż MŚP z Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (FST) ustanowionego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1056¹¹, powinna zostać rozszerzona na wszystkie inwestycje, *skupiając się jednak nadal na MŚP*, w przypadku, gdy takie inwestycje są niezbędne, między innymi, do realizacji planu sprawiedliwej transformacji i tworzenia miejsc pracy.

¹¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1056 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (Dz.U. L 231 z 30.6.2021, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1056/oj>).

- (12) Aby zwiększyć bezpieczeństwo energetyczne, przyspieszyć transformację energetyczną i promować czystą mobilność, inwestycje w ramach STEP i instrumentu na rzecz infrastruktury paliw alternatywnych ustanowionego na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/1804¹² należy uzupełnić przez utworzenie nowego celu szczegółowego dla EFRR i Funduszu Spójności w ramach celu polityki 2 dotyczącego wspierania rozbudowy połączeń wzajemnych i powiązanej infrastruktury przesyłowej, **dystrybucyjnej, uzupełniającej i magazynowej, a także ochrony i zabezpieczenia tej infrastruktury oraz wspierania rozwoju infrastruktury ładowania. „Uzupełniająca infrastruktura energetyczna” to instalacje, urządzenia i systemy, które obsługują połączenia systemów przesyłowych państw członkowskich poprzez umożliwienie wytwarzania, przesyłu, dystrybucji i magazynowania energii.** Aby przyspieszyć inwestycje w tych dziedzinach, priorytety związane z tym celem szczegółowym powinny być objęte dodatkowymi jednorazowymi płatnościami zaliczkowymi w wysokości **20 %** kwot zaprogramowanych w ramach tych priorytetów oraz możliwością zastosowania **wyższej** stopy dofinansowania unijnego ■ . Tam, gdzie to możliwe, instytucje zarządzające powinny dążyć do pozyskania maksymalnej kwoty finansowania ze środków prywatnych. Opisane wzmożone nakłady inwestycyjne zapewnią sektorom energochłonnym dostęp do bardziej stabilnych i zróżnicowanych źródeł energii na mniej rozdrobnionym wewnętrznym rynku energii, wzmacniając jednocześnie ich zrównoważony charakter i konkurencyjność. Ponadto rozszerzenie wsparcia z EFRR na projekty na rzecz dekarbonizacji umożliwi sektorom energochłonnym traktowanie innowacji o dużym, zbieżnych z celami klimatycznymi Unii, w sposób priorytetowy.

¹² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/1804 z dnia 13 września 2023 r. w sprawie rozwoju infrastruktury paliw alternatywnych i uchylenia dyrektywy 2014/94/UE (Dz.U. L 234 z 22.9.2023, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1804/oj>).

- (13) Ważne projekty stanowiące przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania (IPCEI) mianowicie projekty, które wspierają i promują projekty transgraniczne na dużą skalę uznawane za kluczowe dla wzrostu gospodarczego, innowacji i konkurencyjności Unii, które uznaje się za zgodne z rynkiem wewnętrznym, jeżeli umożliwiają ogólnoeuropejską współpracę w zakresie innowacyjnych technologii lub innowacyjnej infrastruktury paneuropejskiej. W celu przyspieszenia opracowywania nowych i wdrażania już istniejących projektów IPCEI należy zezwolić – we wszystkich kategoriach regionów – na wspieranie z EFRR inwestycji w projekty realizowane w ramach projektu IPCEI uznanego przez Komisję za zgodny z rynkiem wewnętrznym na podstawie art. 107 ust. 3 lit. b) TFUE i z uwzględnieniem komunikatu Komisji z 25 listopada 2021 r. zatytułowanego „Kryteria analizy zgodności z rynkiem wewnętrznym pomocy państwa na wspieranie realizacji ważnych projektów stanowiących przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania”. Ponadto operacje przyczyniające się do realizacji projektu IPCEI zatwierdzonego przez Komisję powinny być objęte uproszczonymi procedurami wyboru.

- (14) Kolejnym wyzwaniem, które wysunęło się na pierwszy plan ze względu na znaczny wzrost cen i czynszów w ostatnich latach, jest przystępne cenowo i zrównoważone mieszkalnictwo. ***Szczególnie dotknięte tym problemem są grupy w niekorzystnej sytuacji oraz rodziny o niskich i średnich dochodach, ponieważ mają większe trudności z dostępem do mieszkań i są narażone na rosnące ryzyko bezdomności.*** Aby zaoferować państwom członkowskim i regionom zachęty do podwojenia inwestycji z EFRR i Funduszu Spójności, w ramach zakresu wsparcia każdego z nich, w budowę i renowację przystępnych cenowo ***i zrównoważonych*** zasobów mieszkaniowych, w tym mieszkań socjalnych, należy utworzyć nowe cele szczegółowe w ramach poszczególnych celów polityki dla zapewnienia elastyczności w programowaniu działań w zakresie mieszkalnictwa w ramach odrębnych priorytetów, ***mając przy tym świadomość, że definicja przystępności cenowej może się różnić w zależności od sytuacji w poszczególnych państwach członkowskich.*** Powyższe priorytety ***powinny być zgodne z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1275¹³, a ponadto*** powinny umożliwiać zastosowania ***wyższej*** stopy dofinansowania unijnego ■ i skorzystania z dodatkowych jednorazowych płatności zaliczkowych w wysokości ***20 %*** zaprogramowanych kwot w celu zmniejszenia obciążenia budżetów publicznych ***we wszystkich kategoriach regionów.*** Inwestycje realizowane zgodnie z ***zasadami i wartościami*** inicjatywy „nowy europejski Bauhaus” powinny w pełni wykorzystywać te nowe możliwości. Do wsparcia w ramach takich priorytetów mogą kwalifikować się również koszty wynikające z tymczasowego zakwaterowania zastępczego lokatorów na czas renowacji ■. W tym kontekście należy również doprecyzować wsparcie z FST.

¹³ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1275 z dnia 24 kwietnia 2024 r. w sprawie charakterystyki energetycznej budynków (Dz.U. L, 2024/1275, 8.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1275/oj>).

- (15) Woda odgrywa kluczową rolę jako zasób zapewniający bezpieczeństwo systemów żywnościowych, energetycznych i gospodarczych. Jej rola jako zasobu jest też kluczowym aspektem zapewnienia odporności na zmianę klimatu. Biorąc pod uwagę wyzwania związane z wpływem zmiany klimatu na zasoby wodne, należy zachęcać do dalszych inwestycji w odporność wodną. Należy usprawnić wdrażanie przepisów dotyczących ochrony wód i mórz, poprawić efektywność wodną, rozwiązać problem niedoboru wody i poczynić postępy w kierunku Europy odpornej na deficyt wody. Wdrożenie takich działań wymaga znacznych inwestycji, **w tym w ponowne wykorzystanie wody do celów nierolniczych, biotechnologię niebieską, infrastrukturę służącą przeciwdziałaniu deficytowi wody i zapobieganiu suszom, wdrażanie rozwiązań opartych na zasobach przyrody, odbudowę ekologiczną ekosystemów słodkowodnych oraz poprawę oczyszczania ścieków. W przypadku ludności zamieszkującej regiony szczególnie dotknięte niedoborem wody kluczową rolę w zapewnieniu bezpiecznego dostępu do wody może odegrać również odsalanie, o którym mowa w komunikacie Komisji z 4 czerwca 2025 r. zatytułowanym „Europejska strategia odporności gospodarki wodnej”, pod warunkiem iż będzie ono dokonywane w sposób zrównoważony, i wówczas technologia ta powinna kwalifikować się do wsparcia.** W związku z tym, aby zapewnić proaktywne zarządzanie oparte na analizie ryzyka i zwiększoną gotowość, należy włączyć odniesienie do bezpiecznego dostępu do wody, zrównoważonej gospodarki wodnej **wraz ze zintegrowanym zarządzaniem wodą** oraz odporności wodnej do ■ celu szczegółowego w ramach celu polityki 2 . Aby zachęcać do podejmowania kluczowych inwestycji w tym obszarze, **nowe** odrębne priorytety ustanowione dla tego celu szczegółowego powinny być również objęte dodatkowymi jednorazowymi płatnościami zaliczkowymi w wysokości **20 %** zaprogramowanych kwot oraz możliwością zastosowania **wyższej** stopy dofinansowania ■ . Należy umożliwić udzielanie **wsparcia z FST również na inwestycje związane z wodą, jeżeli służą one walce z poważnym deficytem wody, wzrostowi odporności na zmianę klimatu i przejściu na zrównoważoną i zdywersyfikowaną gospodarkę lokalną, nawet jeżeli nie są bezpośrednio związane z projektami odbudowy zasobów przyrodniczych.** ■

- (16) Aby umożliwić państwom członkowskim dokonanie istotnego przeprogramowania w ramach przeglądu śródkresowego i skoncentrowanie zasobów na tych nowych strategicznych priorytetach Unii, należy znieść dodatkowe ograniczenia. W odniesieniu do wymogów koncentracji tematycznej należy zezwolić państwom członkowskim na zaliczenie kwot zaprogramowanych na nowe priorytety strategiczne, ***niezależnie od tego, czy państwa członkowskie spełniają wymogi dotyczące koncentracji tematycznej na poziomie krajowym czy na poziomie kategorii regionów***, w tym priorytety przyczyniające się do osiągnięcia celów STEP, na poczet kwot wymaganych do zapewnienia zgodności z wymogami koncentracji tematycznej. Elastyczności w zakresie wymogów koncentracji tematycznej powinna towarzyszyć pewna elastyczność w zakresie obliczania wkładu EFRR i Funduszu Spójności na rzecz klimatu, jak określono w art. 6 rozporządzenia (UE) 2021/1060, przy jednoczesnym spełnieniu ogólnych wymogów tego artykułu. Co więcej, **■** państwa członkowskie powinny również mieć możliwość wniesienia zasobów z EFRR i Funduszu Spójności do modułu państw członkowskich Funduszu InvestEU ustanowionego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/523¹⁴ w celu ich wykorzystania za pośrednictwem instrumentu finansowego przewidzianego w Programie InvestEU.

¹⁴ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/523 z dnia 24 marca 2021 r. ustanawiające Program InvestEU i zmieniające rozporządzenie (UE) 2015/1017 (Dz.U. L 107 z 26.3.2021, s. 30, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/523/oj>).

Ponadto, aby umożliwić kompleksowe przeprogramowanie na nowe priorytety strategiczne w ramach przeglądu śródkresowego, państwa członkowskie powinny dysponować dodatkowym czasem na uzupełnienie oceny wyników przeglądu śródkresowego i przedłożenie związanych z nimi zmian programów. Dodatkowy czas na przeprogramowanie powinien również stosować się do zasobów FST, jeżeli są one uwzględnione w programie wraz z zasobami EFRR i Funduszu Spójności **lub** zasobami **Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+)** ustanowionego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1057¹⁵. **Zmiany w programach w ramach celu europejskiej współpracy terytorialnej (Interreg) są przedkładane zgodnie z art. 19 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1059¹⁶.**

¹⁵ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1057 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+) oraz uchylające rozporządzenie (UE) nr 1296/2013 (Dz.U. L 231 z 30.6.2021, s. 21, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1057/oj>).

¹⁶ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1059 z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie przepisów szczegółowych dotyczących celu „Europejska współpraca terytorialna” (Interreg) wspieranego w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz instrumentów finansowania zewnętrznego (Dz.U. L 231 z 30.6.2021, s. 94, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1059/oj>).

- (17) Aby przyspieszyć realizację programów polityki spójności w szerszym ujęciu i zapewnić płynność niezbędną do realizacji kluczowych inwestycji, z EFRR i Funduszu Spójności powinny być wypłacane dodatkowe jednorazowe płatności zaliczkowe zarówno na programy w ramach celu „Inwestycje na rzecz zatrudnienia i wzrostu”, jak i w ramach Interreg, jeżeli przeprogramowanie dotyczy znacznej części całego programu. Wysokość płatności zaliczkowych należy dodatkowo zwiększyć w przypadku niektórych programów w ramach celu „Inwestycje na rzecz zatrudnienia i wzrostu” obejmujących co najmniej jeden region na poziomie NUTS2 graniczący z Rosją, Białorusią lub Ukrainą, mając na uwadze negatywny wpływ rosyjskiej wojny napastniczej przeciwko Ukrainie na te regiony. Aby zachęcić do przeprogramowania na kluczowe priorytety w ramach przeglądu śródkresowego, dodatkowe jednorazowe płatności zaliczkowe powinny być dostępne tylko w przypadku osiągnięcia w tym kontekście określonego progu dla realokacji zasobów finansowych na konkretne kluczowe priorytety.

- (18) Aby uwzględnić czas potrzebny na zmianę ukierunkowania inwestycji w ramach przeglądu śródkresowego i umożliwić jak najlepsze wykorzystanie dostępnych zasobów, należy dostosować daty końcowe kwalifikowalności wydatków oraz zasady dotyczące umarzania w odniesieniu do programów, w których dokonywana jest realokacja zasobów na priorytety strategiczne w ramach przeglądu śródkresowego. Powinna również istnieć możliwość zastosowania **wyższej** stopy dofinansowania ■ do priorytetów w programach w ramach celu „Inwestycje na rzecz zatrudnienia i wzrostu” obejmujących co najmniej jeden region poziomu NUTS2 graniczący z Rosją, Białorusią lub Ukrainą **ze względu na** negatywny wpływ rosyjskiej wojny napastniczej przeciwko Ukrainie na te regiony, **z należytym uwzględnieniem potrzeby terminowego zamknięcia i rozpoczęcia nowych programów oraz pełnej absorpcji finansowania z programu.**
- (19) Przegląd śródkresowy należy również wykorzystać do wzmocnienia kluczowej roli miast **i miejskich obszarów funkcjonalnych** w realizacji wielu celów Unii przez umożliwienie państwom członkowskim, **w ścisłej współpracy z władzami regionalnymi i lokalnymi i z uwzględnieniem regionalnej specyfiki oraz zakresu polityki spójności**, realokacji zasobów finansowych z EFRR na wzmocnienie Europejskiej inicjatywy miejskiej, o której mowa w art. 12 rozporządzenia (UE) 2021/1058. Ponadto, aby ułatwić wykorzystanie kluczowych innowacyjnych działań określonych w ramach Europejskiej inicjatywy miejskiej, działania takie powinny być objęte uproszczoną procedurą wyboru do wsparcia w ramach programów polityki spójności. Aby zwiększyć elastyczność w wykorzystywaniu zasobów, państwa członkowskie powinny również mieć możliwość realokacji zasobów EFRR ze swoich programów w ramach celu „Inwestycje na rzecz zatrudnienia i wzrostu” na instrument międzyregionalnych inwestycji w innowacje, o którym mowa w art. 13 rozporządzenia (UE) 2021/1058.

- (20) Aby uprościć realizację inwestycji i je przyspieszyć, należy wprowadzić dodatkowe ukierunkowane zmiany w ramach prawnych regulujących wykorzystanie FST. W szczególności należy rozszerzyć na FST możliwość stosowania uproszczonej procedury wyboru operacji, którym przyznano pieczęć doskonałości. Ponadto należy usunąć ograniczenia dotyczące korekty celów, aby zapewnić niezbędną elastyczność w kontekście zmieniających się okoliczności wdrażania.
- (21) *Aby wesprzeć państwa członkowskie w niezwłocznym i prawidłowym przeprogramowaniu, Komisja powinna na czas przekazywać instytucjom zarządzającym jasne wyjaśnienia techniczne i wsparcie, w tym poprzez uporządkowany system, udzielając odpowiedzi na pytania techniczne, prawne i proceduralne, w szczególności na temat środków wprowadzonych na podstawie niniejszego rozporządzenia.*
- (22) Ponieważ cele niniejszego rozporządzenia, a mianowicie zmiana ukierunkowania inwestycji na kluczowe priorytety w ramach przeglądu śródkresowego oraz uproszczenie realizacji polityki i jej przyspieszenie w drodze zmiany rozporządzeń (UE) 2021/1058 i (UE) 2021/1056, nie mogą zostać osiągnięte w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, natomiast ze względu na ich rozmiary i skutki możliwe jest ich lepsze osiągnięcie na poziomie Unii, może ona podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tych celów.

- (23) Należy zatem odpowiednio zmienić rozporządzenia (UE) 2021/1058 oraz (UE) 2021/1056.
- (24) Ze względu na pilną potrzebę umożliwienia kluczowych inwestycji, zwłaszcza w zdolności obronne w kontekście pilnych wyzwań geopolitycznych, niniejsze rozporządzenie powinno wejść w życie następnego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

Zmiany w rozporządzeniu (UE) 2021/1058

W rozporządzeniu (UE) 2021/1058 wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 3 wprowadza się następujące zmiany:

a) w ust. 1 wprowadza się następujące zmiany:

(i) w lit. a) dodaje się punkt w brzmieniu:

„(vii) zwiększanie zdolności przemysłowych w celu wspierania
■ zdolności obronnych, *przy priorytetowym traktowaniu zdolności
w zakresie technologii podwójnego zastosowania.*”;

(ii) w lit. b) wprowadza się następujące zmiany:

(1) pkt (v) otrzymuje brzmienie:

„(v) wspieranie bezpiecznego dostępu do wody, zrównoważonej
gospodarki wodnej *obejmującej zintegrowane zarządzanie
wodą*, a także odporności wodnej;

(2) dodaje się punkty w brzmieniu:

„(xi) wspieranie dostępu do przystępnych cenowo
i zrównoważonych mieszkań■ ;

(xii) wspieranie rozbudowy połączeń wzajemnych oraz
powiązanej infrastruktury przesyłowej, *dystybucyjnej,
magazynowej i pomocniczej, a także ochrony krytycznej
infrastruktury energetycznej* oraz rozwoju infrastruktury
ładowania.”;

(iii) w lit. c) dodaje się następujący punkt :

„(iii) rozwój odpornej infrastruktury obronnej , przy priorytetowym traktowaniu ***infrastruktury podwójnego zastosowania, w tym*** w celu wspierania mobilności wojskowej w Unii, ***oraz zwiększanie gotowości cywilnej.***”;

(iv) w lit. d) dodaje się punkt w brzmieniu:

„(vii) wspieranie dostępu do przystępnych cenowo ***i zrównoważonych mieszkań*** .”;

(v) w lit. e) akapit pierwszy dodaje się punkty w brzmieniu:

„(iii) wspieranie zintegrowanego rozwoju terytorialnego poprzez dostęp do przystępnych cenowo ***i zrównoważonych mieszkań*** na wszystkich rodzajach terytoriów;

(iv) zapewnianie gotowości cywilnej na wszystkich rodzajach terytoriów.”;

(vi) dodaje się akapit w brzmieniu:

„Operacje wspierane w celu szczegółowym określonym w akapicie pierwszym, lit. c) pkt (iii) *wspierające mobilność wojskową* koncentrują się przede wszystkim, tam gdzie to możliwe, na co najmniej jednym z czterech priorytetowych korytarzy mobilności wojskowej wskazanych przez państwa członkowskie w załączniku II do Wymagań wojskowych w zakresie mobilności wojskowej w ramach UE i poza nią przyjętych przez Radę w dniu 18 marca 2025 r. Wspierane operacje stanowiące część tych korytarzy muszą spełniać wymogi dotyczące infrastruktury określone w aktach wykonawczych na podstawie art. 12 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1153*.

* Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1153 z dnia 7 lipca 2021 r. ustanawiające instrument „Łącząc Europę” i uchylające rozporządzenia (UE) nr 1316/2013 i (UE) nr 283/2014 (Dz.U. L 249 z 14.7.2021, s. 38, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1153/oj>).”;

- b) w ust. 1a akapity pierwszy i drugi otrzymują brzmienie:

„Zasoby w ramach celu szczegółowego, o którym mowa w ust. 1 akapit pierwszy lit. a) pkt (vi) i lit. b) pkt (ix), są programowane w ramach odrębnych priorytetów odpowiadających właściwemu celowi polityki.

Jeżeli zmiana programu zostanie przedłożona Komisji do dnia 31 grudnia 2025 r., Komisja wypłaca na takie odrębne priorytety **20 %** alokacji, zgodnie z decyzją zatwierdzającą zmianę programu jako wyjątkowe jednorazowe płatności zaliczkowe niezależnie od rocznych płatności zaliczkowych na program przewidzianych w art. 90 ust. 1 i 2 rozporządzenia (UE) 2021/1060 lub w art. 51 ust. 2, 3 i 4 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1059*. . ***W przypadku gdy takie odrębne priorytety uwzględniono w zmianie programu przedłożonej Komisji do dnia 31 marca 2025 r., Komisja wypłaca wyjątkowe jednorazowe płatności zaliczkowe w wysokości 30 % alokacji tych priorytetów, określonej w decyzji zatwierdzającej zmianę programu. Wyjątkowe jednorazowe płatności zaliczkowe*** wypłaca się w terminie 60 dni od przyjęcia przez Komisję decyzji zatwierdzającej zmianę programu;

* Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1059 z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie przepisów szczegółowych dotyczących celu „Europejska współpraca terytorialna” (Interreg) wspieranego w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz instrumentów finansowania zewnętrznego (Dz.U. L 231 z 30.6.2021, s. 94, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1059/oj>).”;

c) dodaje się ustęp w brzmieniu:

„1c. Zasoby w ramach celów szczegółowych, o których mowa w ust. 1, akapit pierwszy, lit. a) pkt (vii), lit. b) pkt (v), (xi) i (xii), lit. c) pkt (iii), lit. d) pkt (vii) oraz lit. e) pkt (iii) **i (iv)**, są programowane w ramach odrębnych priorytetów odpowiadających właściwemu celowi polityki.

Jeżeli zmiana programu zostanie przedłożona Komisji do dnia 31 grudnia 2025 r., Komisja wypłaca na takie odrębne priorytety **20 %** alokacji na rzecz tych priorytetów zgodnie z decyzją zatwierdzającą zmianę programu, jako wyjątkowe jednorazowe płatności zaliczkowe, niezależnie od rocznych płatności zaliczkowych na rzecz programu przewidzianych w art. 90 ust. 1 i 2 rozporządzenia (UE) 2021/1060 oraz **w art. 51 ust. 2, 3 i 4 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1059**. Wyjątkowa jednorazowa płatność zaliczkowa wypłacana jest w terminie 60 dni od przyjęcia przez Komisję decyzji zatwierdzającej zmianę programu.

Kwotę wypłaconą jako wyjątkową jednorazową płatność zaliczkową rozlicza się, na podstawie art. 90 ust. 5 rozporządzenia (UE) 2021/1060, w zestawieniu wydatków Komisji nie później niż w rozliczeniu za ostatni rok obrachunkowy.

Odsetki generowane przez takie wyjątkowe jednorazowe płatności zaliczkowe wykorzystuje się, zgodnie z art. 90 ust. 6 rozporządzenia (UE) 2021/1060, na potrzeby programu w ten sam sposób co środki z EFRR **lub Funduszu Spójności** i uwzględnia w zestawieniu wydatków za ostatni rok obrachunkowy.

Zgodnie z art. 97 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2021/1060 takie wyjątkowe jednorazowe płatności zaliczkowe nie podlegają zawieszeniu.

Wszelkie wypłacone wyjątkowe jednorazowe płatności zaliczkowe wlicza się do płatności zaliczkowych uwzględnianych przy obliczaniu kwot podlegających umorzeniu zgodnie z art. 105 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2021/1060.

W drodze odstępstwa od art. **112** ust. **3 i 4** rozporządzenia (UE) 2021/1060 maksymalną stopę dofinansowania dla odrębnych priorytetów ustanowionych, aby wspierać realizację celów szczegółowych, o których mowa w ust. 1 akapit pierwszy lit. a) pkt (vii), lit. b) pkt (v), (xi), i (xii), lit. c) pkt (iii), lit. d) pkt (vii) oraz lit. e) pkt (iii) **i (iv) niniejszego artykułu, zwiększa się o 10 punktów procentowych powyżej mającej zastosowanie stopy dofinansowania, przy czym nie może ona przekroczyć 100 %.**”;

d) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Fundusz Spójności wspiera CP 2 i 3, w tym cele szczegółowe określone w ust. 1 akapit pierwszy lit. b) pkt (x), lit. b) pkt (xi) i lit. b) pkt (xii), oraz lit. c) pkt (iii) niniejszego artykułu, o ile wsparcie jest zgodne z zakresem wsparcia określonym w art. 6 i 7.”; ■

e) *dodaje się ustęp w brzmieniu:*

„5. *W drodze odstępstwa od art. 49 ust. 3 rozporządzenia (UE) 2021/1060 w odniesieniu do operacji wspieranych w ramach celów szczegółowych, o których mowa w ust. 1 akapit pierwszy lit. a) pkt (vii) i lit. c) pkt (iii) niniejszego artykułu, dane państwo członkowskie nie jest zobowiązane do podawania danych dotyczących tych operacji do wiadomości publicznej, jeżeli takie ujawnienie jest niedozwolone ze względów bezpieczeństwa lub porządku publicznego zgodnie z art. 69 ust. 5 rozporządzenia (UE) 2021/1060. W tym celu państwa członkowskie informują o tym Komisję przed wybraniem operacji do wsparcia. Niniejszy akapit nie wpływa na prawa Komisji ani Europejskiego Trybunału Obrachunkowego do uzyskania informacji niezbędnych do wykonywania funkcji związanych z weryfikacją i audytem, ani na obowiązek Parlamentu Europejskiego sprawowania kontroli politycznej zgodnie z art. 14 TUE oraz monitorowania wykonania budżetu Unii na podstawie art. 319 TFUE.*

Beneficjenci nie podlegają wymogom określonym w art. 50 ust. 1 lit. c), d) i e) rozporządzenia (UE) 2021/1060 w odniesieniu do operacji związanych z celami szczegółowymi, o których mowa w ust. 1 lit. a) pkt (vii) i lit. c) pkt (iii) niniejszego artykułu, w przypadku gdy publiczne udostępnianie informacji na temat wsparcia lub organizacji wydarzenia lub działania komunikacyjnego nie jest wymagane ze względów bezpieczeństwa ani porządku publicznego na podstawie art. 69 ust. 5 rozporządzenia (UE) 2021/1060.

Co najmniej raz w roku Komisja informuje Parlament Europejski o liczbie operacji będących przedmiotem odstępstwa przewidzianego w akapicie drugim oraz o ich łącznym koszcie, w sposób zagregowany, z zachowaniem wymogów poufności.”;

2) art. 4 ust. 10 otrzymuje brzmienie:

„10. Wymogi koncentracji tematycznej określone w ust. 6 muszą być spełniane w ciągu całego okresu programowania, również w przypadku przesunięcia alokacji z EFRR między priorytetami programu lub między programami oraz podczas przeglądu śródk okresowego zgodnie z art. 18 rozporządzenia (UE) 2021/1060. W przypadku gdy państwo członkowskie składa wniosek o zmianę programu zgodnie z art. 24 rozporządzenia (UE) 2021/1060, kwotę zaprogramowaną na cele szczegółowe, o których mowa w art. 3 ust. 1 **akapit pierwszy** lit. a) pkt (vi) i lit. b) pkt (ix) niniejszego rozporządzenia, a także na cele szczegółowe, o których mowa w art. 3 ust. 1 **akapit pierwszy** lit. a) pkt (vii), lit. b) pkt (v), (xi), i (xii), lit. c) pkt (iii), lit. d) pkt (vii) oraz lit. e) pkt (iii) i (iv) **niniejszego rozporządzenia**, można zaliczyć na poczet kwot wymaganych dla CP 1 lub CP 2 lub podzielić między nie.

*W przypadku gdy państwo członkowskie spełnia wymogi koncentracji tematycznej na poziomie kategorii regionów, kwotę zaprogramowaną na cele szczegółowe, o których mowa w art. 3 ust. 1 **akapit pierwszy** lit. a) pkt (vi) oraz lit. b) pkt (ix), a także na cele szczegółowe, o których mowa w art. 3 ust. 1 **akapit pierwszy** lit. a) pkt (vii), lit. b) pkt (v), (xi) i (xii), lit. c) pkt (iii), lit. d) pkt (vii) oraz lit. e) pkt (iii) i (iv), która przekracza progi koncentracji tematycznej dla kategorii regionów, można zaliczyć na poczet progów koncentracji tematycznej w innych kategoriach regionów w ramach tego samego celu polityki.*

Niniejszy ustęp ma zastosowanie wyłącznie w przypadku przenoszenia alokacji na cele szczegółowe, o których mowa w niniejszym ustępie, z regionów lepiej rozwiniętych lub regionów w okresie przejściowym do regionów słabiej rozwiniętych oraz z regionów lepiej rozwiniętych do regionów w okresie przejściowym.”;

- 3) w art. 5 wprowadza się następujące zmiany:
- a) w ust. 2 wprowadza się następujące zmiany:
- (i) w akapicie pierwszym wprowadza się następujące zmiany:
- (1) lit. e) otrzymuje brzmienie:
- „e) jeżeli przyczyniają się one do osiągnięcia celów szczegółowych w ramach CP 1, określonych w art. 3 ust. 1 akapit pierwszy lit. a) pkt (vi) i (vii), lub celu szczegółowego w ramach CP 2, określonego w art. 3 ust. 1 akapit pierwszy lit. b) pkt (ix), **w regionach słabiej rozwiniętych lub regionach w okresie przejściowym, a także w bardziej rozwiniętych regionach w państwie członkowskim, których średni PKB na mieszkańca jest poniżej średniej unijnej dla UE-27 mierzonej według standardów siły nabywczej i obliczonej na podstawie danych liczbowych dla Unii za lata 2015–2017, skupiając się jednak nadal na MŚP.**”;
- (2) dodaje się litery w brzmieniu:
- „f) jeżeli przyczyniają się do realizacji ważnego projektu stanowiącego przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania uznanego przez Komisję za zgodny z rynkiem wewnętrznym na podstawie art. 107 ust. 3 lit. b) TFUE oraz z uwzględnieniem komunikatu Komisji z dnia 25 listopada 2021 r. zatytułowanego »Kryteria analizy zgodności z rynkiem wewnętrznym pomocy państwa na wspieranie realizacji ważnych projektów stanowiących przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania«, skupiając się jednak nadal na MŚP;

g) jeżeli ułatwiają dostosowanie przemysłu związane z dekarbonizacją procesów produkcyjnych i produktów *w regionach słabiej rozwiniętych i regionach w okresie przejściowym, a także w lepiej rozwiniętych regionach w państwach członkowskich, których średni PKB na mieszkańca jest poniżej średniej unijnej dla UE-27 mierzonej według standardów siły nabywczej i obliczonej na podstawie danych liczbowych dla Unii za lata 2015–2017, skupiając się jednak nadal na MŚP.*”;

(ii) ■ akapit drugi *otrzymuje brzmienie:*

„Lit. e) i g) akapitu pierwszego stosuje się do programów Interreg, w przypadku gdy na zasięg geograficzny programu w Unii składają się wyłącznie regiony kategorii określonych w tych literach.”;

b) dodaje się ustępy w brzmieniu:

„10. Oprócz możliwości określonych w art. 14 rozporządzenia (UE) 2021/1060 państwo członkowskie może za zgodą zainteresowanych instytucji zarządzających przydzielić zasoby z EFRR i Funduszu Spójności do modułu państw członkowskich Funduszu InvestEU w celu ich wykorzystania za pośrednictwem instrumentu finansowego przewidzianego w Programie InvestEU. Wkład ten albo podlega procedurom określonym w art. 14 rozporządzenia (UE) 2021/1060 i wlicza się do pułapów określonych w tym artykule, albo ***jest sumowany z innymi, pod warunkiem że przesunięcia ogółem nie przekraczają 50 mln EUR***. Zasoby wygenerowane przez kwotę wniesioną do instrumentu finansowego InvestEU zgodnie z art. 14 rozporządzenia (UE) 2021/1060 lub związane z nią udostępnia się państwu członkowskiemu zgodnie z umową o przyznanie wkładu i wykorzystuje na potrzeby wsparcia w ramach tego samego celu lub tych samych celów w formie instrumentów finansowych lub gwarancji budżetowych.

11. Oprócz możliwości określonych w art. 73 ust. 4 rozporządzenia (UE) 2021/1060 w przypadku projektów realizowanych bezpośrednio w ramach ważnego projektu stanowiącego przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania uznanego przez Komisję za zgodny z rynkiem wewnętrznym na podstawie art. 107 ust. 3 lit. b) TFUE i z uwzględnieniem komunikatu Komisji z dnia 25 listopada 2021 r. zatytułowanego »Kryteria analizy zgodności z rynkiem wewnętrznym pomocy państwa na wspieranie realizacji ważnych projektów stanowiących przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania« instytucja zarządzająca może podjąć decyzję o przyznaniu bezpośredniego wsparcia z EFRR, pod warunkiem że taka operacja spełnia wymogi określone w art. 73 ust. 2 lit. a), b) i g) rozporządzenia (UE) 2021/1060. ■

* Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/523 z dnia 24 marca 2021 r. ustanawiające Program InvestEU i zmieniające rozporządzenie (UE) 2015/1017 (Dz.U. L 107 z 26.3.2021, s. 30, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/523/oj>).”;

4) dodaje się artykuł w brzmieniu:

„Artykuł 7a

Przepisy szczegółowe związane z przeglądem śródkresowym i powiązaną elastycznością

1. W 2026 r. Komisja wypłaci **1,5 %** łącznego wsparcia z EFRR, Funduszu Spójności **i Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (FST)**, ustanowionego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1056*, na podstawie decyzji zatwierdzającej zmianę programu, jako dodatkowe jednorazowe płatności zaliczkowe. Ten odsetek jednorazowych płatności zaliczkowych zwiększa się do **9,5 %** w przypadku programów w ramach celu »Inwestycje na rzecz zatrudnienia i wzrostu« obejmujących co najmniej jeden region na poziomie NUTS 2 graniczący z Rosją, Białorusią lub Ukrainą, pod warunkiem że dany program nie obejmuje całego terytorium państwa członkowskiego. Jednakże w przypadku gdy regiony na poziomie NUTS 2 graniczące z Rosją, Białorusią lub Ukrainą są uwzględnione wyłącznie w programach obejmujących całe terytorium danego państwa członkowskiego, zwiększony odsetek również ma zastosowanie do takich programów.

2. Dodatkowe jednorazowe płatności zaliczkowe, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, mają zastosowanie wyłącznie w przypadku zatwierdzenia realokacji co najmniej **10 %** zasobów finansowych programu na co najmniej jeden z odrębnych priorytetów ustanowionych w odniesieniu do celów szczegółowych, o których mowa w art. 3 ust. 1 akapit pierwszy lit. a) pkt (vi) i (vii), lit. b) pkt (v), (ix), (xi) i (xii), lit. c) pkt (iii), lit. d) pkt (vii) oraz lit. e) pkt (iii) **i (iv)**, w związku z przeglądem śródkresowym, pod warunkiem przedłożenia Komisji wniosku o zmianę programu do dnia 31 grudnia 2025 r. („próg 10 %”)

Do progu 10 % wlicza się następujące realokacje w ramach tego samego programu:

- a) realokacja w ramach przeglądu śródkresowego z EFS+ do co najmniej jednego z odrębnych priorytetów ustanowionych na podstawie art. 12a, 12c i 12d rozporządzenia (UE) 2021/1057;***
- b) realokacja w ramach przeglądu śródkresowego z FST do odrębnego priorytetu ustanowionego w celu wspierania inwestycji przyczyniających się do osiągnięcia celów STEP lub promowania dostępu do przystępnych cenowo i zrównoważonych mieszkań na podstawie rozporządzenia (UE) 2021/1056;***

- c) *realokacja z EFRR lub Funduszu Spójności do odrębnych priorytetów dotyczących celów szczegółowych, o których mowa w art. 3 ust. 1 akapit pierwszy lit. a) pkt (vi) oraz lit. b) pkt (ix) niniejszego rozporządzenia, z EFS+ do odrębnych priorytetów ustanowionych na podstawie art. 12a rozporządzenia (UE) 2021/1057, lub z FST do odrębnego priorytetu ustanowionego w celu wspierania inwestycji przyczyniających się do osiągnięcia celów STEP, zatwierdzona w zmianach programu przed przeglądem śródkresowym;*
- d) *realokacja z EFRR lub Funduszu Spójności do priorytetów ustanowionych dla celu szczegółowego, o którym mowa w art. 3 ust. 1 akapit pierwszy lit. b) pkt (v), zatwierdzona w zmianach programu od 1 stycznia 2025 r.*

3. *Przy obliczaniu kwoty odpowiadającej progowi 10 %, nie uwzględnia się następujących zasobów:*
- a) *z Instrumentu Unii Europejskiej na rzecz Odbudowy, o których mowa w art. 4 rozporządzenia (UE) 2021/1056;*
 - b) *dodatkowego finansowania dla regionów najbardziej oddalonych, o którym mowa w art. 110 ust. 1 lit. e) rozporządzenia (UE) 2021/1060;*
 - c) *realokowanych do co najmniej jednego odrębnego priorytetu ustanowionego w celu wspierania reagowania na skutki klęsk żywiołowych na podstawie art. 12b rozporządzenia (UE) 2021/1057 lub w odniesieniu do celu szczegółowego, o którym mowa w art. 3 ust. 1 lit. b) pkt (x) niniejszego rozporządzenia.*

4. Dodatkowe płatności zaliczkowe należne państwu członkowskiemu, oraz wynikające ze zmian programu zgodnie z realokacją na priorytety, o których mowa w ust. 2 niniejszego artykułu, zalicza się jako płatności dokonane w 2025 r. do celów obliczenia kwot podlegających umorzeniu na podstawie art. 105 rozporządzenia (UE) 2021/1060, pod warunkiem że wnioski o zmianę programu przedłożono Komisji do dnia 31 grudnia 2025 r.

5. W drodze odstępstwa od art. 63 ust. 2 i art. 105 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2021/1060 terminem końcowym kwalifikowalności wydatków ■ i umorzenia jest dzień 31 grudnia 2030 r. w przypadku zatwierdzenia zmian programu polegających na realokacji co najmniej **10 %** zasobów finansowych programu do co najmniej jednego z odrębnych priorytetów, ***o których mowa w ust. 2*** niniejszego artykułu.
6. ***Jeżeli państwo członkowskie ma tylko jeden program obejmujący całe terytorium i jest on finansowany z EFRR, Funduszu Spójności, EFS+ i FST, odstępstwo, o którym mowa w ust. 5, ma zastosowanie, w przypadku gdy co najmniej 7 % zasobów finansowych programu jest realokowanych do co najmniej jednego odrębnego priorytetu określonego dla celów szczegółowych, o których mowa w ust. 2.***

7. *W odniesieniu do programów, o których mowa w ust. 5 i 6 niniejszego artykułu, jeżeli rozporządzenie (UE) 2021/1060 lub jedno z rozporządzeń dotyczących poszczególnych funduszy ustanawiają termin końcowy na potrzeby stosowania wymogów dotyczących ram wykonania, zarządzania finansowego, sprawozdawczości i oceny, należy rozumieć, że termin ten odnosi się do tej samej daty roku następnego. Dodatkowo, w drodze odstępstwa od art. 2 pkt 29 rozporządzenia (UE) 2021/1060, w przypadku tych programów ostatni rok obrachunkowy należy rozumieć za odnoszący się do okresu od 1 lipca 2030 r. do 30 czerwca 2031 r.*
8. We wniosku o zmianę programu złożonym na podstawie art. 24 rozporządzenia (UE) 2021/1060 państwo członkowskie może wnioskować o realokację zasobów EFRR zaprogramowanych w ramach celu »Inwestycje na rzecz zatrudnienia i wzrostu« na Europejską inicjatywę miejską i instrument międzyregionalnych inwestycji w innowacje, o których mowa, odpowiednio, w art. 12 i 13 niniejszego rozporządzenia. Realokowane zasoby wykorzystuje się na potrzeby danego państwa członkowskiego. Takie realokacje nie stanowią przesunięć w rozumieniu art. 26 rozporządzenia (UE) 2021/1060.
9. *Zgodnie z art. 40 ust. 2 lit. d) i art. 8 rozporządzenia (UE) 2021/1060 wniosek o zmianę programu w celu realokacji zasobów w ramach przeglądu śródkresowego składa się dopiero po zatwierdzeniu przez komitet monitorujący. W przypadku gdy realokacja dotyczy zasobów zaprogramowanych na podstawie art. 28 tego rozporządzenia, odbywa się po konsultacji z właściwymi władzami lokalnymi i regionalnymi, zgodnie z europejskim kodeksem postępowania w zakresie partnerstwa.*

10. W drodze odstępstwa od art. 112 ust. **3 i 4** rozporządzenia (UE) 2021/1060 maksymalną stopę dofinansowania w odniesieniu do priorytetów w programach w ramach celu »Inwestycje na rzecz zatrudnienia i wzrostu« obejmujących co najmniej jeden region poziomu NUTS 2 graniczący z Rosją, Białorusią lub Ukrainą **zwiększa się o 10 punktów procentowych powyżej stopy współfinansowania mającej zastosowanie, przy czym nie może ona przekroczyć 100 %**. Wyższa stopa dofinansowania nie ma zastosowania do programu obejmującego całe terytorium danego państwa członkowskiego, chyba że regiony poziomu NUTS 2 są uwzględnione wyłącznie w programie obejmującym całe terytorium danego państwa członkowskiego.

Odstępstwo przewidziane w akapicie pierwszym niniejszego ustępu ma zastosowanie jedynie w przypadku zatwierdzenia realokacji co najmniej **10 %** zasobów finansowych programu do co najmniej jednego z odrębnych priorytetów, o których mowa w ust. **2 niniejszego artykułu** , pod warunkiem przedłożenia Komisji wniosku o zmianę programu do dnia 31 grudnia 2025 r.

11. Oprócz oceny wyników przeglądu śródkresowego, która ma zostać przedłożona dla każdego programu na podstawie art. 18 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2021/1060, państwa członkowskie mogą, **do dnia 31 grudnia 2025 r.**, ponownie przedłożyć **Komisji** ocenę uzupełniającą oraz związane z nią wnioski o zmiany programu, uwzględniając cele szczegółowe, o których mowa w art. 3 ust. 1 akapit pierwszy lit. a) pkt. (vi) i (vii), lit. b) pkt. (v),(ix), (xi) i (xii), lit. c) pkt (iii), lit. d) pkt (vii) oraz lit. e) pkt. (iii) i (iv) .Zastosowanie mają terminy określone w art. **24** rozporządzenia (UE) 2021/1060.
12. Jeżeli wkład Funduszu Spójności na rzecz klimatu, o którym mowa w art. 6 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2021/1060, przekraczałby docelowy poziom 37 % jego łącznej alokacji, kwotę przekraczającą poziom docelowy można uwzględnić przy obliczaniu wkładu EFRR na rzecz klimatu w celu osiągnięcia docelowego poziomu wynoszącego 30 % jego łącznej alokacji. Kwotę przekraczającą docelowy poziom wkładu EFRR na rzecz klimatu wynoszący 30 % jego łącznej alokacji można uwzględnić przy obliczaniu wkładu Funduszu Spójności na rzecz klimatu.

* Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1056 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (Dz.U. L 231 z 30.6.2021, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1056/oj>).”;

5) w art. 12 dodaje się ustęp w brzmieniu:

„4. Działaniu innowacyjnemu, które oceniono w kontekście zaproszenia do składania wniosków w ramach Europejskiej inicjatywy miejskiej, które spełnia minimalne wymogi jakościowe określone w tym zaproszeniu, a nie może być finansowane ze względu na ograniczenia budżetowe, Komisja może przyznać pieczęć doskonałości.

Do celów pieczęci doskonałości Europejską inicjatywę miejską uznaje się za inne źródło unijne, odrębne od programów wdrażanych i przygotowywanych zgodnie z art. 7 rozporządzenia (UE) 2021/1060.”;

6) w załączniku I w tabeli 1 wprowadza się następujące zmiany:

a) w celu polityki 1 dodaje się wiersz w brzmieniu:

	„(vii) Zwiększanie zdolności przemysłowych w celu wspierania zdolności obronnych, <i>przy priorytetowym traktowaniu zdolności w zakresie technologii podwójnego zastosowania;</i>	RCO wymienione w odniesieniu do celów szczegółowych (i) lub (iii) RCO 128 – Przedsiębiorstwa objęte wsparciem, związane głównie ze wspieraniem zdolności w zakresie technologii podwójnego zastosowania i zdolności obronnych (RearmEU) – przedsiębiorstwa	RCR wymienione w odniesieniu do celów szczegółowych (i) lub (iii)”
--	---	---	--

;

- b) w celu polityki 2 wiersz dotyczący celu szczegółowego (v) otrzymuje brzmienie:

		RCO 30 – Długość nowych lub zmodernizowanych sieci wodociągowych w ramach zbiorowych systemów zaopatrzenia w wodę – km	RCR 41 – Ludność przyłączona do udoskonalonych zbiorowych systemów zaopatrzenia w wodę – osoby
	„(v) Wspieranie bezpiecznego dostępu do wody, zrównoważonej gospodarki wodnej obejmującej zintegrowane zarządzanie wodą , a także odporności wodnej;	RCO 31 – Długość nowych lub zmodernizowanych sieci kanalizacyjnych w ramach zbiorowych systemów odprowadzania ścieków – km	RCR 42 – Ludność przyłączona do zbiorowych systemów oczyszczania ścieków co najmniej II stopnia – osoby
		RCO 32 – Wydajność nowo wybudowanych lub zmodernizowanych instalacji oczyszczania ścieków – równoważna liczba mieszkańców	RCR 43 – Straty wody w zbiorowych systemach zaopatrzenia w wodę – metry sześciennie rocznie”

;

c) w celu polityki 2 dodaje się wiersze w brzmieniu:

		RCO 18 – Przystępne cenowo <i>i zrównoważone</i> mieszkania o lepszej charakterystyce energetycznej – mieszkania	RCR 26 – Roczne zużycie energii pierwotnej (w tym: w przystępnych cenowo <i>i zrównoważonych</i> mieszkaniach, budynkach publicznych, przedsiębiorstwach, innych) – MWh/rok
	„(xi) Wspieranie dostępu do przystępnych cenowo <i>i zrównoważonych mieszkań</i> ■ ;	RCO 65 – Pojemność nowych lub zmodernizowanych przystępnych cenowo <i>i zrównoważonych mieszkań</i> oraz mieszkań socjalnych – osoby ■	RCR 29 – Szacowana emisja gazów cieplarnianych – tony ekwiwalentu CO ₂ /rok
			RCR 67 – Roczna liczba użytkowników nowych lub zmodernizowanych przystępnych cenowo <i>i zrównoważonych mieszkań</i> oraz mieszkań socjalnych – użytkownicy/rok

	(xii) Wspieranie rozbudowy połączeń wzajemnych oraz powiązanej infrastruktury przesyłowej, dystrybucyjnej, magazynowej i pomocniczej, a także ochrony krytycznej infrastruktury energetycznej oraz rozwoju infrastruktury ładowania	RCO 59 – Infrastruktura paliw alternatywnych (punkty tankowania/ładowania) RCO 131 – Sieci przesyłowe lub dystrybucyjne energii elektrycznej i połączenia wzajemne – nowo wybudowane lub zmodernizowane RCO 105 – Rozwiązania w zakresie magazynowania energii elektrycznej”	
--	---	---	--

;

d) w celu polityki 3 dodaje się wiersz w brzmieniu:

	„(iii) Rozwój odpornej infrastruktury obronnej ■, <i>przy priorytetowym traktowaniu infrastruktury podwójnego zastosowania, w tym</i> w celu wspierania mobilności wojskowej w Unii, <i>oraz zwiększanie gotowości cywilnej;</i>	RCO wymienione w odniesieniu do celów szczegółowych (i) lub (ii) RCO 129 – Infrastruktura dostosowana do wymogów mobilności wojskowej RCO 29 – Pojemność zbudowanych lub odnowionych wielofunkcyjnych schronów – osoby	RCR wymienione w odniesieniu do celów szczegółowych (i) lub (ii)”
--	--	---	--

;

e) w celu polityki 4 dodaje się wiersz w brzmieniu:

	„(vii) Wspieranie dostępu do przystępnych cenowo <i>i zrównoważonych</i> mieszkań■	RCO 18 – <i>Przystępne cenowo i zrównoważone</i> mieszkania o lepszej charakterystyce energetycznej – mieszkania RCO 65 – Pojemność nowych lub zmodernizowanych przystępnych cenowo <i>i zrównoważonych</i> mieszkań oraz mieszkań socjalnych – osoby ■	RCR 26 – Roczne zużycie energii pierwotnej (w tym: w <i>przystępnych cenowo i zrównoważonych</i> mieszkaniach, budynkach publicznych, przedsiębiorstwach, innych) – MWh/rok RCR 29 – Szacowana emisja gazów cieplarnianych – tony ekwiwalentu CO ₂ /rok RCR 67 – Roczna liczba użytkowników nowych lub zmodernizowanych przystępnych cenowo <i>i zrównoważonych</i> mieszkań oraz mieszkań socjalnych – użytkownicy/rok”
--	--	--	---

;

f) w celu polityki 5 dodaje się wiersz w brzmieniu:

	„(iii) Wspieranie zintegrowanego rozwoju terytorialnego poprzez dostęp do przystępnych cenowo i zrównoważonych mieszkań na wszystkich rodzajach terytoriów;	RCO 18 – Przystępne cenowo i zrównoważone mieszkania o lepszej charakterystyce energetycznej – mieszkania RCO 65 – Pojemność nowych lub zmodernizowanych przystępnych cenowo i zrównoważonych mieszkań oraz mieszkań socjalnych – osoby	RCR 26 – Roczne zużycie energii pierwotnej (w tym: w przystępnych cenowo i zrównoważonych mieszkaniach, budynkach publicznych, przedsiębiorstwach, innych) – MWh/rok RCR 29 – Szacowana emisja gazów cieplarnianych – tony ekwiwalentu CO₂/rok RCR 67 – Roczna liczba użytkowników nowych lub zmodernizowanych przystępnych cenowo i zrównoważonych mieszkań oraz mieszkań socjalnych – użytkownicy/rok”
--	---	---	--

Artykuł 2

Zmiany w rozporządzeniu (UE) 2021/1056

W rozporządzeniu (UE) 2021/1056 wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 8 ust. 2 wprowadza się następujące zmiany:

a) w akapicie pierwszym wprowadza się następujące zmiany:

(i) lit. f) otrzymuje brzmienie:

„f) inwestycje w inteligentną i zrównoważoną mobilność lokalną, w tym dekarbonizację lokalnego sektora transportu i jego infrastruktury, a także rozwój infrastruktury ładowania;”;

(ii) lit. i) otrzymuje brzmienie:

„(i) inwestycje w rewitalizację i dekontaminację terenów zdegradowanych, odbudowę zasobów wodnych, przywracanie funkcji obszarom oraz w tym, tam gdzie jest to konieczne, w projekty w zakresie zielonej infrastruktury i zmiany przeznaczenia terenów, z uwzględnieniem zasady »zanieczyszczający płaci«;”;

(iii) dodaje się litery w brzmieniu:

„p) wspieranie dostępu do przystępnych cenowo i zrównoważonych mieszkań ;

q) wspieranie systemów magazynowania energii elektrycznej, przy dekarbonizacji gospodarek regionalnych i włączaniu energii ze źródeł odnawialnych do sieci.”;

b) *uchyla się akapit drugi;*

c) akapit czwarty otrzymuje brzmienie:

„FST może również wspierać inwestycje produkcyjne w przedsiębiorstwach innych niż MŚP, skupiając się jednak nadal na MŚP **■** . Takie inwestycje są kwalifikowalne wyłącznie wówczas, gdy ***są niezbędne do realizacji terytorialnych planów sprawiedliwej transformacji, gdy ich wsparcie jest konieczne do stworzenia miejsc pracy na danym terytorium i*** gdy nie skutkują one przeniesieniem produkcji zdefiniowanym w art. 2 pkt 27 rozporządzenia (UE) 2021/1060. Zapewnienie takiego wsparcia nie oznacza wymogu zmiany terytorialnego planu sprawiedliwej transformacji, jeżeli zmiana ta wiązałaby się wyłącznie z analizą luk. ***W przypadku inwestycji przyczyniającej się do osiągnięcia celów STEP, o których mowa w art. 2 rozporządzenia (UE) 2024/795,*** w procesie wyboru uwzględnia się programy przygotowania zawodowego i miejsca pracy, kształcenie lub szkolenie w zakresie nowych umiejętności.”;

d) dodaje się akapit w brzmieniu:

„W przypadku operacji, której przyznano pieczęć doskonałości zdefiniowaną w art. 2 pkt 45 rozporządzenia (UE) 2021/1060, oraz w przypadku projektu realizowanego bezpośrednio w ramach ważnego projektu stanowiącego przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania uznanego przez Komisję za zgodny z rynkiem wewnętrznym na podstawie art. 107 ust. 3 lit. b) TFUE i z uwzględnieniem komunikatu Komisji z dnia 25 listopada 2021 r. zatytułowanego »Kryteria analizy zgodności z rynkiem wewnętrznym pomocy państwa na wspieranie realizacji ważnych projektów stanowiących przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania« instytucja zarządzająca może podjąć decyzję o przyznaniu bezpośredniego wsparcia z FST, pod warunkiem że operacja przyczynia się do osiągnięcia celu szczegółowego określonego w art. 2 niniejszego rozporządzenia i wnosi wkład w realizację terytorialnego planu sprawiedliwej transformacji.”; ■

2) w art. 10 dodaje się *ustępy* w brzmieniu:

„5. W przypadku gdy zasoby FST są programowane jako priorytety w ramach programu zawierającego również zasoby z EFRR, *EFIS*+ lub Funduszu Spójności, oprócz oceny wyników przeglądu śródkresowego, która ma zostać przedłożona w odniesieniu do każdego programu na podstawie art. 18 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2021/1060, państwo członkowskie może ponownie przedłożyć *Komisji* ocenę uzupełniającą oraz związany z nią wniosek o zmianę programu, uwzględniający cele szczegółowe *i wspierane działania* wprowadzone rozporządzeniem (UE)/*+, **do dnia 31 grudnia 2025 r.** Zastosowanie mają terminy określone w art. 24 rozporządzenia (UE) 2021/1060.

Taki program może skorzystać w stosownych przypadkach z dodatkowych jednorazowych płatności zaliczkowych, o których mowa w art. 7a ust. 1 akapit pierwszy rozporządzenia (UE) 2021/1058.

W przypadku gdy taki program korzysta z przedłużonego terminu kwalifikowalności wydatków ■ oraz umorzenia zgodnie z art. 7a rozporządzenia (UE) 2021/1058, przedłużenie takie ma również zastosowanie do zasobów FST.

+ Dz.U.: proszę wstawić w tekście numer niniejszego rozporządzenia zmieniającego

6. *W przypadku gdy zasoby FST są programowane w ramach odrębnego programu, państwa członkowskie mogą ustanowić odrębne priorytety, aby wspierać inwestycje przyczyniające się do osiągnięcia celów STEP lub promować dostęp do przystępnych cenowo mieszkań, zgodnie z art. 8 ust. 2 akapit pierwszy lit. p) niniejszego rozporządzenia.*

W przypadku gdy co najmniej 10 % zasobów finansowych programu jest realokowanych do co najmniej jednego z odrębnych priorytetów, o których mowa w akapicie pierwszym, Komisja wypłaca w 2026 r. 1,5 % łącznego wsparcia z FST na ten program jako wyjątkową jednorazową płatność zaliczkową. Ponadto do progu 10 % wlicza się również realokacje do odrębnych priorytetów ustanowionych, aby wspierać inwestycje przyczyniające się do osiągnięcia celów STEP, zatwierdzone w zmianach programu przed przeglądem śródkresowym. Zasobów z Instrumentu Unii Europejskiej na rzecz Odbudowy, o których mowa w art. 4, nie uwzględnia się do celu obliczania kwoty odpowiadającej 10 % zasobów finansowych programu.

Płatności zaliczkowe należne państwu członkowskiemu, które wynikają ze zmian programu zgodnie z realokacją na priorytety, o których mowa w akapicie pierwszym niniejszego ustępu, zalicza się jako płatności dokonane w 2025 r. do celów obliczenia kwot podlegających umorzeniu na podstawie art. 105 rozporządzenia (UE) 2021/1060, pod warunkiem że wniosek o zmianę programu przedłożono Komisji do dnia 31 grudnia 2025 r.

W drodze odstępstwa od art. 63 ust. 2 i art. 105 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2021/1060 terminem końcowym kwalifikowalności wydatków oraz umorzenia jest 31 grudnia 2030 r. Odstępstwo to ma zastosowanie wyłącznie w przypadku zatwierdzenia zmian programu polegających na realokacji co najmniej 10 % zasobów finansowych programu do co najmniej jednego z odrębnych priorytetów, jak określono w akapicie drugim niniejszego ustępu.

W odniesieniu do takich programów, jeżeli w rozporządzeniu (UE) 2021/1060 określono termin końcowy na potrzeby stosowania wymogów dotyczących ram wykonania, zarządzania finansowego, sprawozdawczości i oceny, należy rozumieć, że termin ten odnosi się do tej samej daty roku następnego.

Dodatkowo, w drodze odstępstwa od art. 2 pkt 29 rozporządzenia (UE) 2021/1060, w przypadku takich programów ostatni rok obrachunkowy należy rozumieć jako odnoszący się do okresu od dnia 1 lipca 2030 r. do dnia 30 czerwca 2031 r.

Oprócz oceny wyników przeglądu śródkresowego, która ma zostać przedłożona w odniesieniu do każdego programu na podstawie art. 18 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2021/1060, państwa członkowskie mogą ponownie przedłożyć Komisji ocenę uzupełniającą oraz powiązane wnioski o zmiany programu, uwzględniając wspierane działania wprowadzone rozporządzeniem (UE) .../...⁺ do dnia 31 grudnia 2025 r. Zastosowanie mają terminy określone w art. 24 rozporządzenia (UE) 2021/1060.

* Rozporządzenie (UE) 2025/... Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady z ... w sprawie ... (Dz.U. ...).”;

⁺ Dz.U.: proszę wstawić w tekście numer tego rozporządzenia zmieniającego oraz wstawić numer, datę, tytuł, i odniesienie do Dz.U. w przypisie.

3) w art. 11 ust. 2 *lit. h) oraz i)* otrzymuje brzmienie:

„h) w przypadku gdy wsparcie ma być udzielone na rzecz inwestycji produkcyjnych w przedsiębiorstwach innych niż MŚP – indykatywny wykaz operacji i przedsiębiorstw, które mają zostać objęte wsparciem, oraz uzasadnienie konieczności udzielenia takiego wsparcia, w tym – jeżeli jest to konieczne do celów oceny pomocy państwa – w drodze analizy luk dowodzącej, że w przypadku braku inwestycji oczekiwana liczba utraconych miejsc pracy przewyższałby oczekiwaną liczbę nowych miejsc pracy;

i) w przypadku gdy wsparcie ma być udzielone na rzecz inwestycji mających na celu osiągnięcie redukcji emisji gazów cieplarnianych pochodzących z działań wymienionych w załączniku I do dyrektywy 2003/87/WE – wykaz operacji, które mają zostać objęte wsparciem, oraz uzasadnienie, że przyczynią się one do transformacji w kierunku gospodarki neutralnej dla klimatu i doprowadzą do redukcji emisji gazów cieplarnianych do poziomu poniżej odpowiednich wskaźników ustanowionych do celów przydziału bezpłatnych uprawnień na podstawie dyrektywy 2003/87/WE, przy jednoczesnym spełnieniu warunku, że operacje te są konieczne do ochrony znacznej liczby miejsc pracy;”;

4) art. 12 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. W przypadku wskaźników produktu wartość bazową ustala się na poziomie zero. Cele pośrednie wyznaczone na 2024 r. oraz cele końcowe wyznaczone na 2029 r. mają charakter kumulatywny.”;

5) *W załączniku II pkt 2.4 odnoszący się do art. 11 ust. 2 lit. h) w pkt 2.4 otrzymuje brzmienie:*

„Wypełnić jedynie w przypadku, gdy wsparcie jest udzielane na rzecz inwestycji produkcyjnych w przedsiębiorstwach innych niż MŚP:

– indykatywny wykaz operacji i przedsiębiorstw, które mają zostać objęte wsparciem, oraz – dla każdej operacji i każdego przedsiębiorstwa – uzasadnienie konieczności udzielenia takiego wsparcia, w tym za pomocą – jeżeli jest to konieczne do celów oceny pomocy państwa – analizy luk dowodzącej, że w przypadku braku inwestycji oczekiwana liczba utraconych miejsc pracy przewyższałaby oczekiwaną liczbę nowych miejsc pracy

Sekcję tę należy zaktualizować lub uzupełnić w drodze zmiany terytorialnych planów sprawiedliwej transformacji, zależnie od decyzji o udzieleniu takiego wsparcia.”;

6) *W załączniku III dodaje się wiersz w brzmieniu:*

<i>„RCO 18 – Przystępne cenowo i zrównoważone mieszkania o lepszej charakterystyce energetycznej – mieszkania RCO 65 – Pojemność nowych lub zmodernizowanych przystępnych cenowo i zrównoważonych mieszkań oraz mieszkań socjalnych – osoby</i>	<i>RCR 26 – Roczne zużycie energii pierwotnej (w tym: w przystępnych cenowo i zrównoważonych mieszkaniach, budynkach publicznych, przedsiębiorstwach, innych) – MWh/rok RCR 29 – Szacowana emisja gazów cieplarnianych – tony ekwiwalentu CO₂/rok RCR 67 – Roczna liczba użytkowników nowych lub zmodernizowanych przystępnych cenowo i zrównoważonych mieszkań oraz mieszkań socjalnych – użytkownicy/rok”</i>
---	--

Artykuł 3

Ograniczenia dotyczące zmian programu oraz przesunięć

Kwoty odpowiadające zobowiązaniom zawieszonym przez środki przyjęte na podstawie rozporządzenia (UE, Euratom) 2020/2092 oraz kwoty przekraczające kwotę elastyczności odpowiadającą celom szczegółowym, które podlegają negatywnej ocenie Komisji na podstawie stosowania horyzontalnych warunków podstawowych zgodnie z art. 15 rozporządzenia (UE) 2021/1060, nie mogą stanowić przedmiotu zmiany programu ani przesunięć na podstawie niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 4

Wejście w życie

Rozporządzenie wchodzi w życie **dnia** następnego po opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w ...

W imieniu Parlamentu Europejskiego

W imieniu Rady

Przewodnicząca

Przewodniczący

**Oświadczenie Komisji w sprawie poszanowania praworządności przy okazji przyjęcia
rozporządzenia (UE) [2025/...]¹**

Komisja podkreśla, że poszanowanie praworządności i praw podstawowych ma dla Unii Europejskiej ogromne znaczenie. Komisja rozumie zamiar współprawodawców dotyczący zapewnienia ochrony budżetu Unii poprzez wprowadzenie zmian do wniosku Komisji. Komisja podtrzymuje swoje zobowiązanie do zapewnienia, by przy wdrażaniu funduszy przestrzegano zasad praworządności, i będzie oceniać wszelkie wnioski o zmianę programu zgodnie z rozporządzeniem w sprawie wspólnych przepisów, rozporządzeniem dotyczącym warunkowości w zakresie praworządności oraz przepisami rozporządzenia w sprawie przeglądu śródkresowego.

¹ Dz.U. L [numer, data, strona, ELI].